

OM WELKE SOORTEN GAAT HET?

VOGELS

De **gierzwaluw** is voor nestplaatsen volledig afhankelijk van gebouwen en is in Nederland aanwezig vanaf eind april tot begin augustus. De **huismus** is het hele jaar in Nederland aanwezig. De nesten van de huismus zitten voornamelijk in gebouwen, maar ook begroeide gevels of schuttingen en dichte hagen zijn belangrijke schuilplaatsen. Ook de **huiszwaluw** maakt regelmatig nesten aan gebouwen en ook soorten als **kauw** en **spreeuw** nestelen in gebouwen. Vogels zoeken koele plekken in een huis.

VLEERMUIZEN

Sommige vleermuissoorten kiezen gebouwen als verblijfplaats. Denk vooral aan de **gewone dwergvleermuis**, **laatvlieger**, **gewone grootoorvleermuis**, **baardvleermuis** en de zeldzame **meervleermuis** en **tweekleurige vleermuis**. Zij zijn afhankelijk van beschikbare ruimtes, die wisselen per seizoen. Soms zit er een enkel mannetje, maar in de kraamperiode en in mindere mate ook in de winter kan het ook om grotere groepen gaan. Vleermuizen zoeken vaak de warme plekken in een huis.

Gierzwaluw

Huismus

Gewone grootoorvleermuis

Gewone dwergvleermuis

BESCHERMING EN PLANNING

Plekken waar deze soorten leven zijn wettelijk beschermd. Dat geldt voor alle vleermuissoorten tijdens het hele jaar en voor alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Van de huismus en gierzwaluw zijn de nestlocaties ook buiten het broedseizoen beschermd. Hiermee moet dus bij de planning van werkzaamheden rekening worden gehouden.

VLEERMUIZEN IN HUIS?

Zie je vroeg in de avond, net voor het donker, plotseling enkele vleermuizen boven je tuin? Wanneer je woning open stootvoegen heeft, of wanneer er ruimte is tussen dakrand, gevelbekleding en gevel, dan kunnen er vleermuizen wonen. Ook achter een losse loodslab of op zolder kunnen vleermuizen verblijven. Donkere verkleuring of droge keuteltjes wijzen op een vleermuisverblijfplaats.

DENK AAN VOGELS EN VLEERMUIZEN

De woonwensen van mensen en dieren liggen dicht bij elkaar. Sommige vogels en vleermuizen kiezen juist onze huizen als plek om hun jongen groot te brengen of als slaapplek in de winter. Meestal weten we dat niet eens, maar voor deze vogels en vleermuizen zijn onze huizen onmisbaar voor hun voortbestaan.

Als wij onze huizen gaan opknappen of isoleren, gaat dat vaak ten koste van bijvoorbeeld de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. En dat is jammer! Niet alleen omdat deze soorten wettelijk beschermd zijn, maar ook omdat zij heel nuttig zijn. Gierzwaluwen en vleermuizen zijn enorme goede insectenvangers, zij vangen duizenden muggen per dag.

Met de juiste maatregelen kunnen deze vogels en vleermuizen wel beschermd worden en hun (broed)plek behouden. Deze brochure geeft speciaal voor particuliere huizen een overzicht van de meest gebruikte maatregelen.

COLOFON

Deze brochure is gemaakt door de Zoogdiervereniging, Vogelbescherming Nederland en gemeente Amersfoort, met steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Vormgeving: Sonja Kamer, DsignKamer
Foto's voorzijde: Rob Koelman, Shutterstock, Jankees Schwiebbe/Birdphoto.nl, DsignKamer
Uitgave: September 2017

Meer informatie en contactgegevens op www.checklistgroenbouwen.nl.

Deze brochure wordt ondersteund door:

VERBOUWPLANNEN?

DENK AAN VOGELS EN VLEERMUIZEN

Tips voor
behoud van vogels
en vleermuizen bij
(na)isolatie of
renovatie

Belangrijke plekken voor vogels en vleermuizen

► en geschikte maatregelen bij verbouwplannen

Boeiboord en betimmering

Ruimtes achter boeiboorden, windveren en betimmering in de nok van een kopse gevel zijn ideaal voor vleermuizen. *Houd een ruimte van 2 cm tussen betimmering en muur, die naar boven toe taps toeloopt tot 1 cm.*

JIP LOUWE KOLLMANS

Nokvorst

De opening onder de nokvorst kan de ingang zijn naar een nestplaats van de gierwaluw. Ook vleermuizen maken hier graag gebruik van, zoals de laatvlieger. *Houd een ruimte onder de nokvorst open. Of plaats kasten voor de gierwaluw en vleermuizen wanneer dit mogelijk is.*

WESLEY OVERMAN

Klimplanten langs de gevel

Begroeide gevels kunnen een belangrijke schuil- en slaapplek zijn voor de huismus en nestplaats voor de andere vogelsoorten. *Laat de begroeiing zoveel mogelijk intact en plant nieuwe klimplanten. Scheelt ook weer stookkosten!*

Gevelbetimmering

Achter gevelbetimmering zitten vaak vleermuizen. *Zorg bij nieuwe gevelbetimmering ook voor ruimtes waar vleermuizen in weg kunnen kruipen. Of hang vleermuiskasten op de gevel.*

Spouw

Via stootvoegen of andere spleten kruipen gewone dwergvleermuizen graag in de spouw. Bij sommige huistypes nestelt de huismus ook in de spouw. *Metsel vleermuis- of vogelkasten in of hang ze op aan de gevel. Ook kun je de spouw weer toegankelijk maken.*

ILDO VAN WOESEM

Schoorsteen

De kauw nestelt regelmatig in toegankelijke schoorstenen. Onder het (lood)beslag en in dubbelwandige schoorstenen kunnen dwergvleermuizen en laatvliegers zitten. Via openingen kruipen grootvleermuizen onder de dak- of nokpannen. *Maak de schoorsteen geschikt, een open stootvoeg is voldoende om vleermuizen toegang te geven tot dubbelwandige schoorstenen. Of bied een extra schil rondom de schoorsteen of ruimte onder de loodslabben.*

BERT HOUKES

Dakpannen

Onder dakpannen kunnen nesten zitten van de huismus, spreeuw of gierwaluw. Ook vleermuizen zoals de laatvlieger en gewone grootvleermuis kunnen hier verblijven. *Speciale dakpannen bieden ruimte voor vogels (tenzij het dak is geïsoleerd, kies dan in metselkasten) en vleermuizen. Laat voor vleermuizen ook een ruimte tussen dakpannen en dakbeschoot open en toegankelijk.*

MARGRIET DE HOOGHE

MONTER

JOCHHEM KUIJNEN

LUC HOOGENSTEIN

Goot

De huismus maakt zijn nest graag onder de dakgoot. In de gootbetimmering zelf kunnen vleermuizen zitten. *Met kunstnesten kun je de huismus helpen. Maak zelf een vleermuisverblijf door onder de goot een ruimte van ten minste 2 cm breed open te houden.*

Kozijn en vensterbank

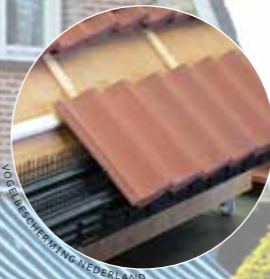
In kieren tussen kozijn, vensterbank en de muur kunnen vleermuizen gaan zitten, zoals de gewone dwergvleermuis en gewone grootvleermuis. Die kieren kunnen ook de toegang tot de spouw zijn. *Metsel vleermuis- of vogelkasten in of hang ze op de gevel.*

ERIK KORSTEN

Dakoverstek

Ruimtes tussen de dakoverstek en de muur worden door vleermuizen gebruikt als toegang tot de spouw. Onder de onderste rijen dakpannen zitten vaak nesten van de huismus. *Laat onder de dakoverstek een ruimte open van ten minste 2 cm breed. Plaats een Vogelvide® over de breedte van de woning of maak de vogelschroot een dakpan hoger vast. De huismus kan daar dan nestelen zonder onder dakpannen te komen.*

JOE LEECHERMAN NEDERLAND

BERNADETTE VAN NOORT

Meer informatie, leveranciers of advies op maat? Kijk dan op www.checklistgroenbouwen.nl